



Raadsinformatiememo

Datum	dinsdag 9 februari 2021
Ons kenmerk	CONCEPT
Aan	De gemeenteraad en steunfractieleden
Kopie aan	
Van	College van burgemeester en wethouders
Steller	Lidwien Strik
Onderwerp	Raadsinformatiememo Scenario's beleggen en borgen van de taken Veilig Thuis NHN

Geachte raadsleden,

Hiermee willen wij u informeren over de uitkomst van het onderzoek wat heeft plaatsgevonden over het beleggen en borgen van de Veilig Thuis-taken. De dienstverleningsovereenkomst loopt volgend jaar af en de vraag is of de governance goed was geregeld.

Het onderzoek wordt als bijlage toegevoegd.

Huidige situatie; DVO

De 18 gemeenten in de regio Noord-Holland Noord en GGD Hollands Noorden (GGD HN) hebben in 2018 een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten voor de uitvoering van de taken van Veilig Thuis Noord-Holland Noord (VT NHN). Deze DVO is geëvalueerd. De evaluatie gaf overeenstemming over knelpunten in de huidige situatie, maar geen overeenstemming over mogelijke oplossingsrichtingen. De knelpunten gingen niet alleen over de organisatievorm, maar ook over financiering, samenwerking en regievoering. Deze vraagstukken staan los van de organisatievorm.

Op grond van artikel 1.2 van de DVO heeft het college op 17 december 2019 besloten om de DVO met een jaar te verlengen tot en met 31-12-2021 en in de tussentijdse periode een onafhankelijk onderzoek door uit te laten voeren naar de gewenste organisatievorm. Bureau HHM is medio maart 2020 gevraagd om onderzoek uit te voeren naar dit vraagstuk en o.a. mogelijke scenario's voor Veilig Thuis NHN af te wegen. Tenslotte is ook gevraagd om onze gemeenten te adviseren over de vraag naar de 'best governance' van Veilig Thuis in onze situatie en waar Veilig Thuis op dit moment het best belegd kan worden, zodat voor de gemeenten zowel financieel als inhoudelijk meer grip ontstaat en onze inwoners de best mogelijke hulp krijgen bij huiselijk geweld in afhankelijkheidsrelaties.

In een regionale raadsbijeenkomst van 19 maart 2020 is de input van de raden in de Kop op dit onderzoek meegenomen.

Afwegingsproces - alternatieven positionering

De onderzoekers concluderen dat de problemen waar Veilig Thuis NHN de afgelopen jaren mee kampte (zoals de financiële tekorten, personeelstekorten, wachtlijsten en wachttijden, onderzoek en ondertoezichtstelling van de inspectie) sterk vergelijkbaar zijn met andere Veilig Thuis-organisaties in het land en dat deze zich grotendeels voordoen onafhankelijk van de positionering van Veilig Thuis NHN.

Doordat het ontbreekt aan landelijke kaders, worden de Veilig Thuis-organisaties in het land verschillend gepositioneerd. Als het gaat om scenario's voor het in de toekomst beleggen en borgen van de taken van Veilig Thuis NHN zijn de volgende alternatieven voor Veilig Thuis NHN afgewogen:

1. positionering bij de GGD HN, via een DVO (continuering van de huidige situatie);
2. positionering bij de GGD HN, via een GR;
3. positionering als zelfstandige organisatie;
4. positionering bij een andere partij, zoals een Gecertificeerde Instelling of een organisatie die slachtoffers van huiselijk geweld opvangt.

De volgende aspecten zijn daarin afgewogen:

- de reductie in bestuurlijke drukte, complexiteit en onduidelijkheid;
- de consequenties van een systeembreuk als gevolg van het elders positioneren van Veilig Thuis NHN;
- de mogelijkheden voor de aansturing van Veilig Thuis NHN in relatie tot de wettelijke taken en de doorontwikkeling van de keten.

Conclusie onderzoek positionering

HHM concludeert dat het continueren van de huidige situatie (optie 1) ongewenst is, omdat dit niet leidt tot de gewenste reductie in bestuurlijke drukte, complexiteit en onduidelijkheid en daardoor ten koste gaat van de inhoudelijke kwaliteits- en doorontwikkeling.

Optie 3, het verzelfstandigen van Veilig Thuis NHN, leidt tot een systeembreuk waardoor veel inspanningen gaan zitten in het losweken, overdragen en opnieuw neerzetten van Veilig Thuis NHN.

Optie 4, Veilig Thuis NHN onderbrengen bij een andere partij, gaat evenals bij optie 3 ten koste van de noodzakelijke doorontwikkeling van Veilig Thuis NHN en van de keten rondom huiselijk geweld en kindermishandeling. Bovendien zou er dan sprake zijn van een kapitaalvernietiging vanwege de tot nu toe gepleegde investeringen.

HHM adviseert optie 2, Veilig Thuis NHN blijvend bij de GGD HN te positioneren en onder te brengen in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) van de GGD HN, als meest wenselijk scenario om nader uit te werken. Dit scenario is afgewogen op de volgende aspecten: relationele continuïteit, financiën, tijdsinvestering, inhoudelijke positionering, stabiliteit in de keten en aansturing. Het scenario voor de keuze om deze onder te brengen in de GR bij de GGD kwam het beste naar voren. Op 4 van de 6 afwegingscriteria scoorde dit scenario positief. In bijlage 3 van het onderzoek van HHM (pagina 41) komt dit duidelijk naar voren. Ook de landelijke ontwikkelingen rondom de jeugdbeschermingsketen kunnen volgens HHM ook het eenvoudigst worden geëffectueerd bij de verdere uitwerking en invulling van dit scenario.

Nadelen

Deze optie heeft echter een aantal nadelen, die in het rapport worden beschreven:

- De GGD wordt door sommige gemeenten als te grote en logge organisatie gezien, waardoor het lastig is om invloed uit te oefenen.
- In de beeldvorming zou het moeilijk zijn om goed onderscheid te maken tussen de knelpunten die specifiek zijn voor de GGD en die bij Veilig Thuis NHN horen.
- De regio voor de GGD is wettelijk vastgesteld. De gemeente Uitgeest valt onder een andere GGD/Veiligheidsregio. De GR van de GGD kent hierdoor 17 gemeenten en Veilig Thuis NHN voert haar taken uit voor 18 gemeenten. Hiertoe zal een aparte constructie moeten worden bedacht voor de gemeente Uitgeest.
- In een GR wordt bij meerderheid van stemmen een beslissing genomen. Dit betekent dat afzonderlijke gemeenten een andere positie in het

besluitvormingsproces krijgen (bij de huidige DVO moeten alle 18 gemeenten instemmen).

Politiek-bestuurlijke aspecten

De bovenregionale stuurgroep specialistische jeugdhulp, die fungeert als opdrachtgever voor de 18 gemeenten op het dossier Veilig Thuis onderschrijft het advies van HHM. Zij adviseert de gemeenten dan ook om dit advies om optie 2, Veilig Thuis NHN op te nemen in de Gemeenschappelijke Regeling van de GGD, en alle consequenties van dit scenario nader te laten uitwerken. Er is meer vertrouwen in de financiële analyse en de voorspelbaarheid van de begroting van VT.

Route:

1. 1^e kwartaal '21: een voorstel wordt voorbereid voor de wijze van inregelen en worden nadelen van het scenario uitgezocht en zo mogelijk weggenomen.
2. Maart '21; Tijdens de Regionale Raadsbijeenkomst Noordkop wordt het eindrapport van HHM toegelicht en kan er een uitwisseling plaatsvinden.
3. 3^e kwartaal; Vaststelling van besluitvorming governance Veilig Thuis. Indien de 18 colleges akkoord zijn, gaat er een voorstel naar de raden om de GR GGD te wijzigen ten behoeve van het invoegen van Veilig Thuis.

Op 1 januari 2022 lopen de afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten tussen Veilig Thuis en de 18 gemeenten af.

Juridische aspecten

Het onderbrengen van Veilig Thuis als taak onder de GR van de GGD betekent dat de gemeenschappelijke regeling moet worden gewijzigd. Dit is juridisch gezien geen ingrijpende wijziging en kan ingeregeld worden in de bestaande regeling. Hiervoor is wel unanieme besluitvorming nodig van de 18 gemeenten.

De GR GGD is een zgn. collegeregeling. Dit betekent dat de colleges van de deelnemende gemeenten moeten besluiten tot wijziging van de GR. Echter, alvorens zij dat mogen doen, moeten zij daarvoor toestemming vragen aan de gemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. (Artikel 1 Wet gemeenschappelijke regelingen).

Financiële aspecten

Dit besluit heeft geen financiële gevolgen.

Om eventuele financiële risico's in te schatten, wordt een financieel adviseur betrokken in dit proces.

Bijlage

Rapport Bureau HHM 'Beleggen en borgen taken VT NHN

Namens het college van burgemeesters en wethouders,
De portefeuillehouder,

Sigge van der Veek